

POSTANOWIENIE

27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 27 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółce akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 16 czerwca 2022 r., I ACa 149/22,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu pierwszego podpunktu b zaskarżonego wyroku;**
- 2. w pozostałym zakresie odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 25 maja 2022 r., II USK 582/21).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu,” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, przy czym w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania.

Wyrokiem z 14 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie po rozpoznaniu apelacji pozwanego wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 21 grudnia 2021 r.:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie pierwszym:

a. zasądził od pozwanego Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda P. S.:
- kwotę 41 975,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 grudnia 2019 r. do dnia 6 października 2021 r.; - kwotę 17084,18 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 grudnia 2019 r. do dnia 6 października 2021 r.; z tym, że uzależnił spełnienie zasądanego świadczenia od jednoczesnego zaoferowania przez powoda zwrotu na rzecz pozwanego świadczenia pieniężnego w kwocie 150 000 zł otrzymanego przez powoda na podstawie umowy kredytu z dnia 14 kwietnia 2008 r. albo zabezpieczenia przez niego roszczenia o jego zwrot;

b. oddalił powództwo o zapłatę w pozostałej części;

II. oddalił apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4050 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Wyrok Sądu drugiej instancji zaskarżył w całości pozwany, a w skardze kasacyjnej wnioszek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zakresu zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia (środka prawnego) jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in.: uchwałę składu 7 sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108; wyrok SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 421/14, i postanowienia SN: z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14, i z dnia 25 maja 2023 r., I CSK 528/23).

Skarżący nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego co do punktu pierwszego podpunktu b, w którym Sąd ten oddalił

powództwo w pozostałym zakresie. Sąd drugiej instancji orzekł bowiem w ten sposób na korzyść pozwanego. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w tej części jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20).

Mając na względzie ujęcie przedmiotowego wniosku skarżącego podnieść należy, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 w zw. art. 398⁹ § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (zob. orzeczenia SN: z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19 oraz z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17). W konsekwencji konstrukcja wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być uznana za prawidłową.

W ocenie pozwanego w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1) zagadnienie oparte o dyspozycję art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 355 § 1 k.c. dotyczące tego, czy można mówić o rażącym pokrzywdzeniu interesów konsumenta, skoro zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego niewątpliwie miał on należyłą świadomość korzyści i ryzyk związanych z zawarciem umowy kredytu indeksowanego do CHF, w tym świadomość ryzyka kursowego i jego zakresu, mając na uwadze fakt, iż powód na kilka dni przed podpisaniem umowy kredytu otrzymał jej projekt (powód miał zatem możliwość zapoznania się z treścią umowy i skonsultowania go z osobą posiadającą wiedzę z zakresu ekonomii i prawa) oraz fakt, iż poprzednik prawny pozwanego należycie informował powoda o ryzyku kursowym i ryzyku zmiany stopy procentowej (informacja przedstawiona powodowi odpowiadała aktualnym realiom obowiązującym na rynku walutowym), a ponadto została indywidualnie uzgodniona przez świadomy i całkowicie dobrowolny wybór przez powoda kredytu o charakterze indeksacyjnym (powód

posiadał zdolność na kredyt w PLN - wbrew twierdzeniom powoda zdolność na kredyt w walucie obcej musiała być wyższa aniżeli zdolność na kredyt w PLN);

2) zagadnienie oparte o dyspozycję art. 385¹ § 1 i 2 k.c., polegające na konieczności ustalenia, czy jeśli na mocy aneksu umożliwiającego spłatę zadłużenia bezpośrednio w CHF, strony dobrowolnie, w związku z wątpliwościami co do skuteczności postanowień umowy kredytu, wyeliminowały postanowienie potencjalnie abuzywne, możliwe jest badanie i ewentualne stwierdzenie abuzywności takich postanowień umownych;

3) zagadnienie oparte o dyspozycję art. 498 k.c. oraz art. 499 k.c. w zw. z art. 203¹ k.p.c. i w zw. z art. 455 k.c. polegające na ustaleniu czy dopuszczalne i skuteczne jest podniesienie przez pozwanego nieuznającego powództwa w zakresie roszczenia o ustalenie nieistnienia umowy kredytu indeksowanego - w ramach kaskadowej linii obrony - zarzutu potrącenia swojej wierzytelności na wypadek ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu przez sąd badający sprawę, w tym w szczególności przy uwzględnieniu zagadnienia czy zgłoszony w toku sprawy procesowy zarzut potrącenia - oparty o dyspozycję art. 203¹ k.p.c. - wywiera jednocześnie skutki o charakterze materialnoprawnym i procesowym bez konieczności składania jakiegokolwiek dodatkowego oświadczenia o potrąceniu o charakterze materialnoprawnym, a także zagadnienia odnoszącego się do momentu postawienia w stan wymagalności roszczenia restytucyjnego pozwanego banku (o zwrot wypłaconego kapitału) istniejącego względem powoda, stanowiącego podstawę zgłaszanego zarzutu potrącenia, wynikającego z ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu, przy uwzględnieniu tzw. teorii bezskuteczności zawieszanej, o której mowa w uchwale 7 sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21.

Przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób

abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, Nr 12, poz. 151; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Ponadto zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny dający się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08).

Problemy przedstawione przez skarżącego, na tle ustaleń faktycznych poczynionych w przedmiotowej sprawie, nie spełniają powyższych wymagań, ponieważ na obecnym etapie rozwoju orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących konsumenckich kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w odniesieniu do waluty obcej (w szczególności franka szwajcarskiego) nie mają już one przymiotu nowości.

Ponadto analiza zaprezentowanych w skardze kasacyjnej problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestia stanowią istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarga pozwanego nie zawiera bowiem wystarczającej argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych.

Dodać należy także, że część argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zwłaszcza w odniesieniu do zagadnienia przedstawionego jako pierwsze wskazuje, że zmierza ona w istocie do podważenia ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, co w postępowaniu kasacyjnym jest wyłączone ze względu na związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia - art. 398¹³ § 2 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 4 października 2018 r., II CSK 233/18).

Przedstawione na tej podstawie zagadnienie w istocie ma zatem charakter pozorny i stanowi próbę obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji i uwzględniając ukształtowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego standardy w zakresie obowiązków informacyjnych banku wobec konsumenta przyjął, że pozwany nie wywiązał się z obowiązku pouczenia powodów o nieograniczonym ryzyku kursowym w sposób wymagany przy umowie kredytu indeksowanego do waluty obcej.

Obecnie nie budzi już wątpliwości, że art. 4 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że wymóg wyrażenia warunku umownego prostym i zrozumiałym językiem oznacza, że w wypadku umów kredytowych instytucje finansowe muszą zapewnić kredytobiorcom informacje wystarczające do podjęcia przez nich świadomych i rozważnych decyzji. Wymóg ten oznacza, że warunki spłaty kredytu, muszą zostać zrozumiane przez konsumenta zarówno w aspekcie formalnym i gramatycznym, jak i w odniesieniu do ich konkretnego zakresu, tak aby właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument mógł nie tylko dowiedzieć się o możliwości wzrostu lub spadku wartości waluty obcej, w której kredyt został zaciągnięty, ale również oszacować - potencjalnie istotne - konsekwencje ekonomiczne takiego warunku dla swoich zobowiązań finansowych. Do sądu krajowego należy dokonanie niezbędnych ustaleń w tym zakresie (zob. wyrok TSUE z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc i in. przeciwko Banca Românească SA, wyrok SN z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18).

Sąd drugiej instancji ustalił także, że sporne postanowienia umowy kredytowej nie zostały uzgodnione indywidualnie. Przedmiotowa umowa zawarta między stronami była bowiem typową umową adhezyjną. Wybór powoda ograniczał się do zaakceptowania warunków narzuconych przez pozwanego bądź do rezygnacji z zawarcia umowy. W badanej sprawie, powód wyrażając wolę

zawarcia umowy kredytu indeksowanego do CHF - nie miał już wpływu na kształt poszczególnych elementów tej umowy.

Skarżący nie dostrzegł również, że oceny czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (zob. uchwała 7 sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Mamy zatem do czynienia ze skutkiem *ex tunc*, co oznacza, że zdarzenia o charakterze następczym w stosunku do daty zawarcia umowy zawierającej klauzulę abuzywną pozostają bez znaczenia dla takiego charakteru tych postanowień umownych (wyjątek stanowi wola konsumenta).

Zagadnienie prawne przedstawione jako trzecie nie ma natomiast uniwersalnego charakteru z uwagi na jego silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym. Skarżący nie wykazał, że znaczenie tego zagadnienia wykracza poza niniejszą sprawę.

Pozwany podniósł, że istnieje potrzeba wykładni przepisów w postaci:

1) norm zawartych w art. 385¹ § 1 i 2 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, dotyczące tego, czy można mówić o rażącym pokrzywdzeniu interesów kredytobiorcy (konsumenta), skoro w momencie zawarcia umowy kredytu (jak i przez cały okres jej trwania) była to dla kredytobiorcy najkorzystniejsza oferta kredytu pod względem oprocentowania, na którą zdecydował się w sposób świadomy i dobrowolny (powód posiadał bowiem pełną zdolność na kredyt w PLN w ramach wnioskowanej kwoty - wbrew twierdzeniom powoda zdolność na kredyt w walucie obcej musiała być wyższa aniżeli zdolność na kredyt w PLN);

2) norm zawartych w art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 355 § 1 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, dotyczące tego, czy można mówić o rażącym pokrzywdzeniu interesów konsumenta, skoro zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego niewątpliwie powód miał należyłą świadomość korzyści i ryzyk związanych z zawarciem umowy kredytu indeksowanego do CHF, w tym świadomość ryzyka kursowego i jego zakresu, oraz mając na uwadze fakt, iż powód na kilka dni przed podpisaniem umowy kredytu otrzymał jej projekt (powód miał zatem możliwość zapoznania się z treścią umowy

i skonsultowania go z osobą posiadającą wiedzę z zakresu ekonomii i prawa) oraz fakt, iż poprzednik prawny pozwanego należycie informował powoda o ryzyku kursowym i ryzyku zmiany stopy procentowej (informacja przedstawiona powodowi odpowiadała aktualnym realiom obowiązującym na rynku walutowym), a ponadto została indywidualnie uzgodniona przez świadomy i całkowicie dobrowolny wybór przez powoda kredytu o charakterze indeksacyjnym (powód posiadał zdolność na kredyt w PLN - wbrew twierdzeniom powoda zdolność na kredyt w walucie obcej musiała być wyższa aniżeli zdolność na kredyt w PLN);

3) norm zawartych w art. 385 § 1 i 2 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, dotyczące tego, czy jeśli na mocy aneksu umożliwiającego spłatę zadłużenia bezpośrednio w CHF, strony dobrowolnie, w związku z wątpliwościami co do skuteczności postanowień umowy kredytu, wyeliminowały postanowienie kwestionowane treścią pozwu jako abuzywne, możliwe jest badanie i ewentualne stwierdzenie abuzywności takich postanowień umownych;

4) norm zawartych w art. 385¹ § 1 i 2 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, dotyczące tego, które postanowienia charakterystyczne dla umów kredytu indeksowanych do franka szwajcarskiego są abuzywne, w przypadku stwierdzenia przez sąd, że uprawnienie banku do jednostronnego ustalania kursu franka szwajcarskiego narusza rażąco interesy konsumenta i jest niezgodne z dobrymi obyczajami: czy abuzywna jest wówczas wyłącznie klauzula kursowa określająca sposób ustalenia wartości franka szwajcarskiego, czy też również postanowienia dotyczące indeksacji kredytu, tj. klauzula kursowa, jak i klauzula ryzyka walutowego stanowiąca, że wysokość zobowiązań z umowy kredytu oprocentowanego stawką adekwatną dla waluty CHF zależna jest od zmiennej na przestrzeni obowiązywania umowy wartości tejże waluty obcej;

5) norm zawartych w art. 498 k.c. oraz art. 499 k.c. w zw. z art. 203¹ k.p.c. i w zw. z art. 455 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych dotyczące tego, czy dopuszczalne i skuteczne jest podniesienie przez pozwanego nieuznającego powództwa w zakresie roszczenia o ustalenie

nieistnienia umowy kredytu indeksowanego - w ramach kaskadowej linii obrony - zarzutu potrącenia swojej wierzytelności na wypadek ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu przez sąd badający sprawę, w tym w szczególności przy uwzględnieniu zagadnienia czy zgłoszony w toku sprawy procesowy zarzut potrącenia - oparty o dyspozycję art. 203¹ k.p.c. - wywiera jednocześnie skutki o charakterze materialnoprawnym i procesowym bez konieczności składania jakiegokolwiek dodatkowego oświadczenia o potrąceniu o charakterze materialnoprawnym, a także zagadnienia odnoszącego się do momentu postawienia w stan wymagalności roszczenia restytucyjnego pozwanego banku (o zwrot wypłaconego kapitału) istniejącego względem powoda, stanowiącego podstawę zgłaszanego zarzutu potrącenia, wynikającego z ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu, przy uwzględnieniu tzw. teorii bezskuteczności zawieszanej, o której mowa w uchwale 7 sędziów SN z 7 maja 2021, III CZP 6/21).

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z 8 marca 2007 r., II CSK 84/07). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04 oraz z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09).

Wywody skarżącego nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Pozwany w tej części uzasadnienia przesłanki zamieszczonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. powtarza częściowo argumenty zaprezentowane już przy zagadnieniach prawnych, które jak wykazano powyżej okazały się chybione.

Nie stanowią o potrzebie wykładni odmienne stanowiska sądów powszechnych, w szczególności, gdy wykładni ta, jak ma to miejsce w przypadku

art. 385¹ § 1 k.c. jest już w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowana (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). Sama rozbieżność orzecznictwa nie może uzasadniać *per se* przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem to czyniłoby skargę kasacyjną niedopuszczalnym w polskim prawie instrumentem korygowania wszelkich możliwych ocen w zakresie interpretacji przepisów dokonywanej przez sądy *meriti* (zob. postanowienie SN z 1 lutego 2023 r., I CSK 5490/22).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko o niedozwolonym charakterze postanowień, które uprawniają bank do jednostronnego ustalenia kursów walut, pozostawiając mu pole do arbitralnego działania ma ugruntowany charakter (zob. wyroki SN: z 8 września 2016 r., II CSK 750/15; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 19 września 2018 r., I CNP 39/17; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17, OSP 2019, z. 12, poz. 115; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 64; z 7 listopada 2019 r., IV CSK 13/19; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021 nr B poz. 20; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 28 września 2021 r., I CSKP 74/21, OSNC 2022, nr 5, poz. 53).

Skarżący podnosząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wskazał, że Sąd drugiej instancji orzekający w sprawie błędnie uwzględnił roszczenie odsetkowe i uwzględniając zarzut zatrzymania, zasądził na rzecz strony powodowej ustawowe odsetki za opóźnienie liczone od dnia 7 grudnia 2019 r. (tj. 7 dni od doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty) do dnia 6 października 2021 r. (tj. dnia, w którym pełnomocnik pozwanego podtrzymał na rozprawie w obecności powoda złożony w odpowiedzi na pozew zarzut zatrzymania), podczas gdy skuteczne skorzystanie przez stronę z prawa do zatrzymania wzajemnego świadczenia pieniężnego wyłącza opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia, a tym samym możliwość zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie, ewentualnie

winne być one zasądzone od dnia wymagalności roszczenia powoda o zwrot nienależnego świadczenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że aby skarga kasacyjna mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy tylko wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia – oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (zob. np. postanowienia SN: z 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19, z 29 marca 2019 r., V CSK 321/18, z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje przy tym jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 oraz art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

(a.z.)

[ms]